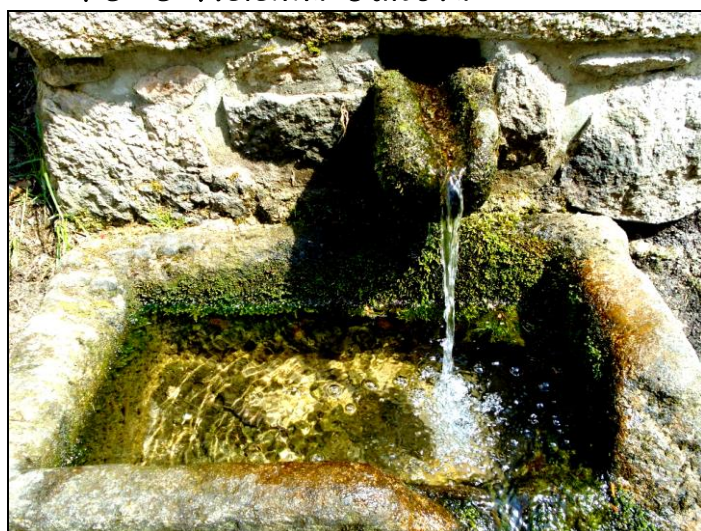

FOTO Helenka Šulcová

SLOVO ÚVODEM

Vážení čtenáři,

INTERNATIONAL POLICE ASSOCIATION

má motto **SERVO PER AMIKECO** což v překladu znamená **SLUŽBA PŘÁTELSTVÍM**.

Málokdo však již ví, že je toto motto v esperantu. Z těchto důvodů vám podávám informaci o tomto jazyku.

Další informací je pozvání členů 124. ÚS na významné výročí IPA Esslingenu a Stuttgartu.

Důležitou zprávou je skutečnost, že na stránkách národní sekce IPA jsou vyvěšeny schválené stanovy IPA. Což, jak bylo avizováno, má vliv na platbu členských příspěvků.

KEŠUD

©2007 KEŠUD
Logo IPA sekce ČR z.s.,
územní skupiny č. 124 Praha

INFORMACE

Vlajka esperanta

Tvůrce projektu: Ludvík Lazar Zamenhof

Rok zveřejnění: 1887

Rozšíření: rozptýleně ve 115 zemích, nejvíce ve střední a východní Evropě, Brazílii, Číně a východní Asii

Počet mluvčích: asi 100 tisíc až 2 miliony uživatelů z toho 200 až 2000 rodilých mluvčích

Klasifikace

- Umělé jazyky
- Plánové jazyky
- Mezinárodní plánové jazyky

Písmo Latinka

Zvláštnosti Podstatná a přídavná jména, slovesa a odvozená příslovce lze rozpoznat podle charakteristických koncovek.

Postavení

Regulátor Akademie esperanta
(Akademio de Esperanto)

Úřední jazyk některé mezinárodní organizace

Kódy

ISO 639-1 eo

ISO 639-2 epo (B)
epo (T)

ISO 639-3 epo

Ethnologue ESP

Wikipedie <http://eo.wikipedia.org>

INTERNATIONAL POLICE ASSOCIATION má motto **SERVO PER AMIKECO** což v překladu znamená **SLUŽBA PŘÁTELSTVÍM**. Málokdo však již ví, že je toto motto v esperantu. Z těchto důvodů vám podávám informaci o tomto jazyku.

První učebnice esperanta vydaná ve Varšavě roku 1887.

Esperantské hnutí v Česku

V dnešní době jsou hlavními reprezentanty esperanta v Česku Český esperantský svaz, který čítá necelých 900 zaregistrovaných členů a Česká esperantská mládež, která od svého znovuoživení jako občanské sdružení v roce 2005 sdružuje mladé esperantisty do věku 30 let. Český esperantský svaz hostil roku 1996 v Praze Světový kongres esperanta. Česká esperantská mládež pořádala v červenci 2009 ve spolupráci s organizacemi z Německa a Polska v Liberci Mezinárodní kongres esperantské mládeže. Další činnost probíhá v klubech esperantistů ve větších městech po celé

České republice. Kluby vydávají časopisy, pořádají kongresy, letní tábory a mnohé další akce. Kromě toho existují v Česku také další mluvčí esperanta, jejichž počet není možné určit, protože nejsou zapojeni do činnosti žádné organizace a vykonávají činnost „na vlastní pěst“ či sporadicky, a nebo jsou pouze pasivními uživateli tohoto jazyka. Mezi [známé uživatele esperanta v Česku](#) patří například psychiatr [Max Kašparů](#), ilustrátor [Pavel Rak](#) či nakladatel [Ivo Železný](#). Jediným českým členem [Akademie esperanta](#) je od roku 2013 informatik [Marek Blahuš](#).

Abeceda

K zápisu jazyka se užívá 28 písmen:

Aa, Bb, Cc, Ĉĉ, Dd, Ee, Ff,
Gg, Ĝĝ, Hh, Ĥĥ, Ii, Jj, Ĵj,
Kk, Ll, Mm, Nn, Oo, Pp, Rr,
Ss, Ŝŝ, Tt, Uu, Ŭŭ, Vv, Zz.

Aa, Bb, Ĉo, ĉo, Dd, ĉo, Ff,
Gg, Ĝĝ, Hh, Ĥĥ, Ii, Jj, Ĵj,
Kk, Ll, Mm, Nn, Oo, Pp, Rr,
Ss, Ŝŝ, Tt, Uu, Ŭŭ, Vv, Zz.

Tištěná a psaná písmena esperantské abecedy

Písmeno: **abcĉdefĝĝ ĥ ĥ ijĵklmnoprsĥtuŭvz**
no:

Výslovnost: **abcĉdefĝz ĥ ĥ ijĵklmnoprsĥtuŭvz**

IPA: ab^{f̥ t̥}_{s j} defĝ^{d̥}_z ĥx ijĵklmnoprsj tuŭvz

Většina písmen se v esperantu píše a hlásky se vyslovují stejně jako v češtině. Najdeme však i drobné odlišnosti. Písmeno ĝ se vyslovuje jako *dž* ve slově *džem*; také užívání [polohlásky ŭ](#) není v češtině zřejmé: vyskytuje se pouze ve dvojhláskách *aŭ*, *eŭ* které se pak vyslovují stejně jako dvojhlásky *au*, *eu* v češtině ve slovech *automobil* či *leukocyt*. Skupiny *au*, *eu* se v esperantu vyslovují jako dvě samostatné hlásky, což má v češtině obdobu například ve slovech *naučit* či *pneumatika*, které se vlastně vyslovují jako *na-učit*, *pne-umatika*. Esperanto je tedy v tomto ohledu přesnější než čeština, která v těchto případech nepřepisuje dokonale foneticky,

nerozlišujíc, zda se o dvojhlásku jedná či nikoli. Slabiky *di*, *ti*, *ni* se vyslovují nezměkčeně, stejně jako v češtině ve slovech *diktátor*, *tinktura* nebo *nikotin*.

Gramatika

Podstatná jména

Nominativ Akuzativ

Číslo jednotné -o -on

Číslo množné -oj -ojn

[Podstatné_jméno](#) má vždy [koncovku -o](#), množné [číslo -j](#). Esperanto má pouze dva [mluvnické pády](#): [nominativ](#) (*nominativo*, odpovídá českému 1. pádu) a [akuzativ](#) (*akuzativo*, odpovídá českému 4. pádu). Akuzativ se tvoří připojením koncovky *-n*: *la patro* – *la patron*, *la patroj* – *la patrojn*. Ostatní mluvnické pády se vyjadřují pomocí předložek, např.: *kun la patro* – s otcem, *al la patro* – k otci, *de la patro* – od otce.

Přídavná jména

Nominativ Akuzativ

Číslo jednotné -a -an

Číslo množné -aj -ajn

[Přídavné jméno](#) má vždy koncovku *-a* a [skloňuje](#) se jako podstatné jméno. Druhý [stupeň](#) se tvoří pomocí [příslovce pli](#) – více, třetí pomocí [příslovce plej](#) – nejvíce; slovo „než“ se překládá jako *ol*: např. *pli blanka ol neĝo* – bělejší než sníh; *la plej blanka* – nejbělejší.

Zájmena

	Číslo jednotné	Číslo množné
První osoba	mi (já)	ni (my)
Druhá osoba	ci, vi (ty, vy)	

Třetí osoba	rod mužský	li (on)	ili (oni)
	rod ženský	ŝi (ona)	
	rod neurčitý	ĝi (ono)	
Neurčité	oni („někdo“)		
Zvratné	si (si)		

- **Osobní zájmena jsou:** *mi* – já; *vi* – ty, vy; *li* – on; *ŝi* – ona; *ĝi* – ono; *si* – se; *ni* – my; *ili* – oni, ony, ona. Je-li

v druhé **osobě** třeba rozlišit jednotné a množné číslo, lze pro jednotné užít zájmeno *ci* – ty, se kterým se však lze setkat jen zřídka. Zájmeno *oni* se užívá k vyjádření neurčitého **podmětu**, podobně jako německé *man* či francouzské *on*: *oni diras* – říká se.

- **Přivlastňovací zájmena** se tvoří koncovkou přídavného jména *-a*: *mia* – můj. Zájmena se skloňují stejně jako podstatná jména: *min* – mě, *mne*.
- **Další druhy zájmen** jsou realizovány jako **souvztažná slova**

Číslovky

Základní číslovky jsou nesklonné: 1 – *unu*, 2 – *du*, 3 – *tri*, 4 – *kvar*, 5 – *kvin*, 6 – *ses*, 7 – *sep*, 8 – *ok*, 9 – *naŭ*, 10 – *dek*, 100 – *cent*, 1000 – *mil*.

Čísla se tvoří prostým řazením číslovek: *5432* – *kvin mil kvarcent tridek du*.

- **Řadové číslovky** nesou koncovku přídavného jména: *kvara* – čtvrtý.
- **Zlomky** mají příponu *-on-*: *kvarono* – čtvrtina.
- **Soubořivé číslovky** se tvoří příponou *-op-*: *kvaropo* – čtveřice.
- **Násobné číslovky** označuje přípona *-obl-*: *kvarobla* – čtyřnásobný, *kvaroble* – čtyřnásobně.
- **Podílné číslovky** následují po předložce *po*: *po kvar* – po čtyřech.
- Číslovky mohou též nést koncovku **podstatného jména** či **příslovce**: *kvaro* – čtyřka, *kvare* – za čtvrté.

Slovesa

Esperanto rozlišuje pravidelnými **koncovkami** tyto tři **slovesné časy**:

- is** – **minulý**
- as** – **přítomný**
- os** – **budoucí**

Sloveso se nemění ani v **osobě** ani v **čísle**: *mi faras* – dělám, *la patro faras* – otec dělá, *ili faras* – oni/ony/ona dělají. **Přítomný čas** má koncovku *-as*, **minulý** *-is*, **budoucí** *-os*, **podmiňovací způsob** *-us*, **rozkazovací způsob** *-u*, **neurčitý způsob** *-i*.

Příčestí a **přechodníky** mají v esperantu větší rozlišovací schopnost než v běžných jazycích.

Lze rozlišit šest **příčestí**:

- **Příčestí přítomné činné** se tvoří příponou *-ant-*: *faranta* – dělající.
- **Příčestí minulé činné** se tvoří příponou *-int-*: *farinta* – dělávší.
- **Příčestí budoucí činné** se tvoří příponou *-ont-*: *faronta* – hodlající dělat.
- **Příčestí přítomné trpné** se tvoří příponou *-at-*: *farata* – dělán, dělaný.
- **Příčestí minulé trpné** se tvoří příponou *-it-*: *farita* – udělán, udělaný.
- **Příčestí budoucí trpné** se tvoří příponou *-ot-*: *farota* – mající být dělán.

Přechodníky se tvoří použitím příslovečné koncovky *-e* za tvarem příčestí: *farante* – děláje, *farinte* – udělav, *faronte* – hodlaje dělat.

Všechny tvary **trpného rodu** se tvoří pomocí příslušného tvaru pomocného slovesa *esti* – být a trpného příčestí dotyčného slovesa, přičemž se pro konatele používá **předložky** *de*: *ŝi estas amata de ĉiuj* – (ona) je milována všemi.

Souvztažná slova Mezi souvztažná slova patří **korelativní zájmena** a **zájmenná příslovce**. Systém jejich odvozování je pravidelný a přehledně jej ukazuje následující tabulka:

	Táza cí	Ukazovací	Neurčité	Všeobecné	Záporné	
		ki-	ti-	i-	ĉi-	neni-
Vlastnosti	-a	kia (jaký)	tia (takový)	ia (nějaký)	ĉia (všelijaký)	nenia (nijaký)
Důvodové	-al	kial (proč)	tial (proto)	ial (z nějakého důvodu)	ĉial (ze všech důvodů)	nenial (bez důvodu)
Časové	-am	kiam (kdy)	tiam (tehdy)	iam (někdy)	ĉiam (vždy)	neniam (nikdy)

))
Místní	-e	kie (kde)	tie (tam)	ie (někde)	ĉie (všude)	nenie (nikde)
Způsobové	-el	kiel (jak)	tiel (tak)	iel (nějak)	ĉiel (všelijak)	neniel (nijak)
Přivlastňovací	-es	kies (čí)	ties (toho)	ies (něčí)	ĉies (všech)	nenies (ničí)
Věci	-o	kio (co)	tio (to)	io (něco)	ĉio (vše)	nenio (nic)
Množstevní	-om	kio m (kolik)	tiom (tolik)	iom (trochu)	ĉiom (všechno)	nenio m (ani trochu)
Osobní/Vztahové	-u	kiu (kdo, který)	tiu (ten)	iu (někdo)	ĉiu (každý)	neniu (nikdo)

- **Přízvuk** je u víceslabičných slov vždy na předposlední slabice, vyslovuje se tedy: *Mi ĉion povas fari en tiu, kiu min fortikigas.*
- **Složená slova** se tvoří prostým spojením slov, přičemž lze odvrhnout koncovku: *skrib-maŝino* – psací stroj, *maŝin-skribo* – strojové písmo, písmo psané strojem.
- **Zápor** se tvoří ve větě pouze jedním záporným slovem (záporkou): *Nikdo to neviděl – Neniu tion vidis.* (Nesprávně: *Neniu tion ne vidis.*) *Nikdo z nás nikdy nic takového neviděl – Neniu el ni iam ion tian vidis.* (Nesprávně: *Neniu el ni neniam nenion tian ne vidis.*)
- Takzvaná **cizí slova** se z jiných jazyků přejímají obvykle beze změny, píší se však **foneticky**

Ostatní slovní druhy a gramatická pravidla

- **Příslivce** odvozená od přídavných jmen mají koncovku *-e*, stupňují se také jako přídavná jména: *laŭta* – hlasitý, *laŭte* – hlasitě; *mia frato kantas pli bone ol mi* – můj bratr zpívá lépe než já.
- **Předložky** se všechny pojí s nominativem; některé (při určování směru) také s akuzativem: *en la domo* – v domě, *en la domon* – do domu. Při odpovědi na otázku „kam“ lze díky použití akuzativu předložku úplně vynechat: *hejmen* – domů, *Pragon* – do Prahy. Každá předložka má určitý a stálý význam; v nerozhodném případě lze použít neurčitou předložku *je*, která je překládána dle kontextu různě: *sopiro je la patrujo* – touha po vlasti, *Je kioma horo?* – V kolik hodin?.
- **Spojky** jsou užívány stejně, jako ve slovanských jazycích.
- **Člen určitý** (*la*) je stejný pro všechny rody a pády v čísle jednotném i množném. Neurčitý člen neexistuje.
- **Výslovnost** je **fonetická** – každé slovo se čte tak, jak je psáno (viz sekce **Abeceda**).

Několik užitečných frází, s **fonetickou transkripcí**:

Čeština	Esperanto	Transkripce
Ahoj.	<i>Saluton.</i>	[sa.'lɔ.ton]
Jak se jmenujete?	<i>Kiel vi nomiĝas?</i>	['ki.el vi no.'mi.dʒas]
Jmenuji se...	<i>Mi nomiĝas...</i>	[mi no.'mi.dʒas]
Kolik?	<i>Kiom?</i>	['ki.om]
Mluvíte esperantem?	<i>Ĉu vi parolas Esperanton?</i>	[tʃu vi pa.'ro.las es.pe.'ran.ton]
Nerozumím Vám.	<i>Mi ne komprenas vin.</i>	[mi ne kom.'pre.nas vin]
Děkuji.	<i>Dankon.</i>	['dan.kon]
Není zač.	<i>Ne dankinde.</i>	['ne dan.'kin.de]
Račte.	<i>Bonvolu.</i>	[bon.'vo.lɔ]
Na zdraví!	<i>Je via sano!</i>	[je 'vi.a 'sa.no]
Blahopřeji!	<i>Gratulon!</i>	[gra.'tɔ.lon]
Dobře.	<i>Bone.</i>	['bo.ne]
Je pěkný den.	<i>Estas bela tago.</i>	['es.tas 'be.la 'ta.go]
Miluji tě.	<i>Mi amas vin.</i>	[mi 'a.mas vin]
Na shledanou.	<i>Ĝis revido.</i>	[dʒis re.'vi.do]

Prosím jedno pivo.	<i>Unu bieron, mi petas.</i>	[ˈʊ.nʊ bi.ˈɛ.ron mi ˈpɛ.tas]
Co je to?	<i>Kio ĝi estas?</i>	[ˈki.o dʒi ˈes.tas]
To je...	<i>Ĝi estas...</i>	[dʒi ˈes.tas]
Jak se Vám daří?	<i>Kiel vi fartas?</i>	[ˈki.ɛl vi ˈfar.tas]
Dobré ráno.	<i>Bonan matenon.</i>	[ˈbo.nan ma.ˈtɛ.non]
Dobrý den.	<i>Bonan tagon.</i>	[ˈbo.nan ˈta.gon]
Dobrý večer.	<i>Bonan vesperon.</i>	[ˈbo.nan ves.ˈpɛ.ron]
Dobrou noc.	<i>Bonan nokton.</i>	[ˈbo.nan ˈnok.ton]

Další slovníkové informace naleznete ve [Wikislovníku](#).

Čerpáno z Wikipedie

60let od vzniku IPA-skupiny Stuttgart a Esslingen

Obě skupiny oslaví toto významné výročí společně v městě Stuttgartu dne v 27. 10. 2017. IPA Esslingen se v tento den těší na shledání se skupinou IPA 124 Praha.

Vedoucí ÚS IPA Esslingen Helmut Wurster oznámil, že pro IPA 124 Praha je vstup volný.

Cena hotelu v městě Esslingen je asi 100 Euro / dvoulůžkový pokoj/noc a 70 Euro / jednolůžkový pokoj/noc.

Die IPA Verbindungsstellen **Stuttgart und Esslingen** laden herzlich zu ihrem *Jubiläumfest* anlässlich des 60-jährigen Bestehens am **Freitag, dem 27.10.2017** in das Restaurant **WEITMANS WALDHAUS** Rotenwaldstraße 373, 70197 Stuttgart ein. Die Veranstaltung beginnt um 18.00 Uhr.

Als besonderer Gast führt der Sänger und Moderator *Wolfgang Selje* durch den Abend.

Der Eintritt beträgt 10 Euro für IPA-Mitglieder und 25 Euro für Nichtmitglieder. Anmeldung erbeten bis 13.10.2017 an vorstand@ipa-esslingen.de oder über www.ipa-stuttgart.de. Ein Shuttleservice ist eingerichtet.

IPA
INTERNATIONAL POLICE ASSOCIATION

Jubiläumstfeier
der Verbindungsstellen
Stuttgart und Esslingen

60 Jahre
1957 - 2017

Als besonderer Gast:
Sänger und Moderator
Wolfgang Selje
www.selje.de

Freitag, 27. Oktober 2017

WEITMANS WALDHAUS · Rotenwaldstraße 373 · Stuttgart

Eintritt:
10 Euro für IPA-Mitglieder
25 Euro für Nichtmitglieder

Einlass ab 18.00 Uhr

Anmeldung erbeten bis 13.10.2017 an vorstand@ipa-esslingen.de oder über www.ipa-stuttgart.de. Ein Shuttleservice vom Veranstaltungsort bis zur S-Bahn-Haltestelle Universität ist eingerichtet.

Na webových stránkách národní sekce IPA jsou schválené stanovy IPA sekce České republiky.

Redakce:

V. Dušek, L. Pelikán, R. Vančata, J. Pleváková,
K. Styblíková, L. Burgetová - korektor,
A. Mlčochová - překlad
Adresa: Český IPA zpravodaj,
IPA sekce ČR z.s., územní skupina č. 124 Praha
Policie ČR KŘP hl. m. Prahy,
P. O. Box 51/IPA-124, 140 21 Praha 4

www.ipa124praha.cz

E-mail: magazin124@ipa124praha.cz

IX. ročník číslo 3 (7. — 9. měsíc roku 2017)

